

*XI. NEMZETKÖZI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS
VIDÉKFEJLESZTÉSI DIÁKKONFERENCIA*

*11TH INTERNATIONAL STUDENTS CONFERENCE
ON ENVIRONMENT PROTECTION AND RURAL
DEVELOPMENT*

Mezőtúr
2005. július 6-8.

A konferenciára előzetesen megküldött összefoglalók

Summaries were sent before the conference

Szerkesztő: dr. Krizsán József

Mezőtúr, 2005.

A Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Főiskolai Kar (Mezőtúr)
szervezésében

A konferencia védnöke:

Dr. Tardy János
c. egyetemi tanár
Európai Természetvédelmi Központ alelnöke

Köszönetünket fejezzük ki a konferencia támogatóinak:

Környezetvédelmi Minisztérium
Oktatási Minisztérium
Közép-Tisza Vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség, Szolnok
Körös-Maros Vidéki Természetvédelmi Igazgatóság, Szarvas
Körös-völgyi Természetvédelmi Egyesület, Mezőtúr

**XI. NEMZETKÖZI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS
VIDÉKFEJLESZTÉSI DIÁKKONFERENCIA**

Készült:
A Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Mezőtúr gondozásában

Felelős szerkesztő: dr. Krizsán József főiskolai docens

Felelős kiadó: dr. Vermes Pál főigazgató

ISBN 963 86746 5 2

Komplex teljesítményértékelés a régiófejlesztésért

Berényi László

Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Vezetéstudományi Intézet, 3515 Miskolc- Egyetemváros
Konzulens: Dr. Szintay István, egyetemi tanár

A stratégiai szintű teljesítményértékelés fontossága

A környezetvédelem – alapvetően – többletráfordításokat jelent, akár a bírságok, akár a beruházások, az oktatás-nevelés, vagy akár a fogyasztás oldaláról nézzük. A környezetmenedzsment, és a tanácsadás stratégiai feladata, hogy az egyre inkább felértékelődő környezeti értékek, érdekek minél nagyobb súllyal legyenek jelen a szervezetek működésében. Ahhoz, hogy ezt elérjük, két kritikus tényezőt lehet kiemelni:

- a folyamatos monitoring, a környezeti teljesítményértékelés meghonosítása;
- a pozitív eredmények elismerésének kilátásba helyezése.

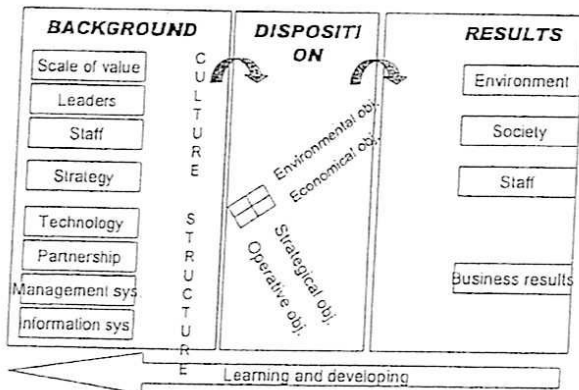
Ha e két tényezőt megfelelően tudjuk kezelni, akkor fokozható egy adott terület (ágazati vagy regionális szempontból egyaránt) környezeti aktivitása. A megoldás kereteit egy minőség-kiválóság területén már ismert verseny gerjesztésében látom.

Komplex teljesítményértékelő modell

A környezeti teljesítményt számos értékelő módszer ez vagy néhány mutatóban foglalja össze, továbbá a termékekre és a technológiákra koncentrálnak. Véleményem szerint a szervezetek működésében számos technológián túl számos is kulcsszerepet kap(hat), melyek a környezeti teljesítmény meghatározói. Ezeket számba véve alkottam meg saját modelletem.

A formai és tartalmi sajátosságok kialakításában az Európai Minőségirányítási Alapítvány (EFQM) Kiválósági modelljének alapstruktúrájára, és az ISO 14031 szabvány logikájára támaszkodtam.

A modell az alábbiakban vázolható fel:

1. ábra. A modell felépítése

A háttér-elemek azon szervezet rendelkezésére álló tárgyasult és nem tárgyasult erőforrás (lehetőség) halmazt vizsgálja, melyek kombinációjaként állnak elő a szervezet eredményei (így környezeti teljesítménye is). Az eredmény-elemek komplex módon, több nézőpontból veszik számba a működés kimeneteleit. Bár a környezeti szempontok fontosak, a fenntarthatóság és az üzleti világ diszciplinái között a vevői, társadalmi és az üzleti hatások sem hagyhatók figyelmen kívül. A szervezetek hosszú távú célja ezen elemek optimális kombinációjának elérése.

A szervezeti szándék speciális szerepet tölt be. A tervezés fontosságát nem szeretném csorbítani, viszont nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a különböző méretű, forgalmú, tevékenységű szervezetek eltérő tervezési

rendszer tudnak működtetni. Kisvállalatok esetében ennek intézményesítése általában hiányzik! A szándék mezője kellő rugalmassággal kezelve a modell széles körű alkalmazhatóságának záloga.

Értékelés és önértékelés a modell alapján

A modell alkalmas területi vagy ágazati összehasonlításra. A mezőkön végighaladva összehasonlíthatóvá válik az egyes szervezetek menedzsmentjének teljesítménye, az erőforrás-felhasználás hatékonysága, a strukturális lehetőségek kiaknázásának minősége, továbbá az elért eredmények. Az összehasonlítástól azonban sokkal fontosabb felhasználási mód, ha a szervezetek saját teljesítményük értékelését végzik el. Áttekintve a lehetőségeket, a célképzést és az ezzel elért eredményeket lehetővé válik olyan akcióprogramok kidolgozása, melyek révén a következő évben jobb eredmények érhetőek el.

A modell felhasználása a régiófejlesztésben

Ha a modellt egy-egy szervezet alkalmazza, akkor még nem beszélhetünk régió-szintű fejlődésről. Ha azonban valamilyen fórum koordinálása alatt, egységes szempontrendszerrel kerülnek értékelésre a régió szervezeti, akkor megnyílik az út a stratégiai szintű fejlesztés és együttműködés előtt.

Egy addicionális lehetőség, hogy az értékelés során megismert „jó gyakorlatok” más szervezetekbe viszonylag egyszerűen átültethetők.

Felhasznált irodalom

1. Csutora, M. – Kerekes, S. (2004) A környezetbarát vállalatirányítás eszközei, KJK-KERSZÖV, Budapest
2. ISO 14031 szabvány Környezeti menedzsment – A környezeti teljesítmény értékelése
3. Kun-Szabó, T. (et al) (1999) A környezetvédelem minőségmenedzsmentje, Műszaki Könyvkiadó, Budapest
4. Tóth, G. (2001) Környezeti teljesítményértékelés, KÖVET-INEM Hungária, Budapest
5. Maloney M. – Ward M. (1973): Ecology: Let's hear from the people. An objective scale for the measurement of ecological attitudes and knowledge (The American Psychologist)
6. Nemcsicsné Zsóka Á. (2004): A vállalati környezeti tudatosság dimenzióinak mérési lehetőségei (Vezetéstudomány, 2004. évi különszám)

Summary

Environmental performance of the organizations must be evaluated in a complex way because there are many non-technological factors as well. I worked out a model and methodise – independently of activity - which has two ways to use: self-evaluation or regional comparison.